

LEGAL UPDATE

Defensieve zorgverlening en de verzwaarde informatieplicht

Datum: 10 mei 2016

Onlangs is het eerste [onderzoek](#) naar defensieve zorgverlening in Nederland gepubliceerd. Van defensieve zorgverlening is sprake als een zorgverlener door druk van de patiënten en/of derden, zoals zorgverzekeraars en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), andere zorg verleent dan hij volgens zijn professionele inzicht nodig acht.

Uit het onderzoek komt naar voren dat zorgverleners veel druk ervaren vanuit de patiënt of andere partijen om anders te handelen dan zij – medisch – optimaal achten. Zo ervaart 97 procent van de huisartsen druk van de patiënt en/of zijn familie om anders te handelen. Uit de resultaten van het onderzoek vallen duidelijk twee motieven te onderscheiden. Ten eerste wil de zorgverlener de patiënt of zijn familie het gevoel geven dat het maximale is gedaan (67 procent). Ten tweede geven zorgverleners aan dat zij toegeven aan de druk om op deze manier juridische en/of financiële claims te voorkomen (33 procent).

Alle geïnterviewde zorgverleners merken dat de rol van de patiënt de afgelopen jaren is veranderd. Dit verschijnsel kan wellicht ook worden gelezen in het huidige [wetsvoorstel](#) ter wijziging van de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO), dat sinds 13 april 2016 ter consultatie is gepubliceerd. In dit wetsvoorstel besteedt het kabinet veel aandacht aan de positie van de patiënt tegenover de zorgverlener. De patiënt dient als een gesprekspartner van de zorgverlener te worden beschouwd, en zij dienen in samenspraak tot de beste behandeling voor de specifieke patiënt te komen.

Het verrichten van defensieve zorgverlening kan overigens ook een negatief effect hebben voor de zorgverlener zelf. Doordat niet medisch optimaal wordt gehandeld lijkt het alsof de zorgverlener handelingen verricht die niet als medisch noodzakelijk worden geacht. Een dergelijk handelen brengt een verzwaarde informatieplicht met zich mee voor de behandelend arts.

Het toegeven aan de druk van externe partijen kan derhalve negatief uitpakken voor de zorgverlener. De zorgverlener dient zich ervan te vergewissen dat hij [voldoende informatie](#) verschaft aan de patiënt voordat hij overgaat tot handelingen wanneer sprake is van de defensieve zorgverlening. Als een zorgverlener hier niet aan voldoet, kan sprake zijn van [aansprakelijkheid](#) voor schade die optreedt als gevolg van een dergelijke handeling.

Zorgverleners wordt geadviseerd met de patiënt in gesprek te blijven en deze te blijven voorzien van informatie betreffende mogelijke handelingen. Dit kan zowel mondeling als met ondersteunende informatie welke bijvoorbeeld op [betrouwbare websites](#) staat. Medisch handelen ter voorkoming van juridische en/of financiële claims kan als een boemerang terugkomen, en de positie van de zorgverlener is dan slechter als voorheen.

Dit is een Legal Update van Petra klein Gunnewiek.

Voor meer informatie:

Petra klein Gunnewiek
+31 30 259 57 26
petrakleingunnewiek@vbk.nl